ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : ศึกษากรณีผู้มีเงินได้จากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์ (E-Marketplace) ที่อยู่นอกราชอาณาจักร[1]

วรรธนะ ธัมมะทัตตะโยธิน[2]

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ที่มีเงินได้จากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์ที่อยู่นอกราชอาณาจักร ตามประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พ.ศ.2504 แห่งราชอาณาจักรอินเดีย (Income Tax Act,1961) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัญหา ข้อจำกัดในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์ที่ผู้ขายอยู่นอกประเทศไทย ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการเป็นภาษีดิจิทัล(E-Service) รวมไปถึงการศึกษาแนวทางในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ประกอบการนอกประเทศอินเดียเพื่อนำมาปรับปรุงกฎหมายในการจัดเก็บภาษีในประเทศไทยอย่างเหมาะสม

ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นทำให้การทำธุรกรรมการซื้อขายสินค้าเป็นไปได้โดยง่ายแตกต่างจากในอดีตการซื้อขายเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้ากันด้วยตนเองระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย แต่ในปัจจุบันมีแพลตฟอร์มซึ่งเป็นตัวกลางคอยดูแลและจัดการให้การซื้อขายภายในแพลตฟอร์มเป็นไปได้โดยง่ายแม้ผู้ซื้อและผู้ขายจะไม่ได้มาพบกันก็ทำให้ผู้ขายสามารถขายสินค้าได้ ซึ่งตามประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 โดยหลักแล้วหากผู้ใดเป็นผู้ที่มีเงินได้พึงประเมินจากกิจการที่ทำในประเทศไทยและเงินได้นั้นจ่ายจากหรือในประเทศไทยผู้นั้นจะต้องเสียภาษีเงินได้ให้แก่ประเทศไทย[3] แต่หากเป็นกรณีที่ตัวผู้ขายสินค้าออนไลน์เป็นผู้ที่อยู่นอกประเทศไทยหรือไม่มีสถานประกอบกิจการถาวรในประเทศไทยแต่มีเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย[4] เป็นเงินได้ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ในการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตาม

---

[1]บทความนี้เรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : ศึกษากรณีผู้มีเงินได้จากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์ (E-Marketplace) ที่อยู่นอกราชอาณาจักร โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ อาจารย์ ดร.พีรพงศ์ จงไพศาลสกุล และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรนิติ์ เทพสุเมธานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิชา ภักดีคง

[2]นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

[3]พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 มาตรา 41 “ผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเนื่องจากหน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในประเทศไทย หรือเนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทยหรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย ต้องเสียภาษีตามบทบัญญัติในส่วนนี้ไม่ว่างเงินได้นั้นจะจ่ายในหรือนอกประเทศ”

[4]วรนุช ถิระวัฒน์, “แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้สำหรับเศรษฐกิจดิจิทัล : กรณีศึกษาการทำธุรกิจผ่านแพลตฟอร์มต่างประเทศที่มิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563), หน้า 17.

กฎหมายไทย ส่งผลทำให้เกิดปัญหาในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ขายสินค้าออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มที่ให้บริการในประเทศไทย

อีกทั้งประเทศไทยมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บภาษีดิจิทัลหรือภาษี E-Service คือ ภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายหรือให้บริการจากบริษัทต่างประเทศที่ได้ขายสินค้าหรือให้บริการผ่านแพลตฟอร์มในประเทศไทยโดยเป็นหน้าที่ของแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าที่ต้องหักภาษีมูลค่าเพิ่มก่อนส่งเงินได้ให้แก่ผู้ขาย โดยที่ไม่ปรากฏหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ขายที่อยู่นอกประเทศไทย[5] เมื่อผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาบทบัญญัติในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พ.ศ. 2504 ของประเทศอินเดียแล้ว พบว่าประเทศอินเดียมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์จากผู้ขายที่อยู่นอกประเทศอินเดียและไม่มีถิ่นที่อยู่หรือสถานประกอบกิจการถาวรในประเทศอินเดีย

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ทำการศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ที่มีเงินได้จากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์ที่อยู่นอกราชอาณาจักร ตามประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 ยังพบว่ามีปัญหาอยู่หลายประการ สามารถสรุปได้ดังนี้

ปัญหาประการแรก คือ ปัญหาความไม่ครอบคลุมของบทบัญญัติในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ขายที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยหรือไม่มีสถานประกอบกิจการถาวรในประเทศไทย แต่มีเงินได้จากขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าที่ให้บริการในประเทศไทย ตามกฎหมายภาษีประเทศไทย ผู้ใดที่มีเงินได้พึงประเมินจากการขายสินค้าหรือบริการจากหน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในประเทศไทย ไม่ว่าเงินได้นั้นจะจ่ายในหรือนอกประเทศไทยต้องเสียภาษีเงินได้ให้แก่ประเทศไทย ซึ่งตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้เงินได้พึงประเมินจากการขายสินค้าเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) เป็นเงินได้เนื่องจากการประกอบธุรกิจ ผู้ที่มีเงินได้พึงประเมินจะต้องเสียภาษีโดยวิธีการตามที่กฎหมายกำหนด โดยการขายสินค้าออนไลน์ตามกฎหมายไทยได้กำหนดวิธีการในการเสียภาษีเงินได้ไว้ 2 วิธีได้แก่ วิธีการหักภาษี ณ ที่จ่ายและการเสียภาษีเสมอภาษีเพื่อความเสมอภาค ซึ่งทั้งสองวิธีนี้ยังพบปัญหาถึงความไม่ครอบคลุมถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ขายสินค้าออนไลน์ที่อยู่นอกประเทศไทย ดังนี้

1. วิธีการเสียภาษีโดยถูกหัก ณ ที่จ่าย

การหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทยให้เป็นหน้าที่ของผู้จ่ายต้องหักเงินได้ทุกครั้งที่เกิดการจ่ายเงินได้โดยหักจากจำนวนเงินที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับเงินหรือผู้ขายแล้วนำเงินได้ที่หักนั้นส่งให้แก่กรมสรรพากรเพื่อเป็นรายได้ให้แก่รัฐ ซึ่งการหักภาษี ณ ที่จ่ายได้กำหนดหน้าที่ของผู้จ่ายเงินได้ไว้ในมาตรา 50 แห่งประมวลรัษฎากร โดยผู้จ่ายเงินได้ตามมาตรา 40(8) มีอนุมาตราที่เกี่ยวข้องคือ มาตรา 50(4)(5) ดังนี้

---

[5]อธิภัทร มุทิตาเจริญ, **ภาษี E-service : ก้าวแรกของการเก็บภาษีจาก Digital Economy** [Online], Available URL: https://www.the101.world/e-service-tax-and-digital-economy/ , 2020 (มีนาคม,1).

ตามความในมาตรา 50(5) แห่งประมวลรัษฎากรได้กำหนดไว้ว่าผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินให้แก่ผู้รับเงินได้ตามมาตรา 40(8) เฉพาะในส่วนของการขายอสังหาริมทรัพย์ ผู้จ่ายเงินได้จะต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายทุกครั้งที่ได้จ่ายเงินได้ให้แก่ผู้ที่มีเงินได้พึงประเมิน[6]

กรณีดังกล่าวเป็นบทบัญญัติในการหักภาษี ณ ที่จ่ายเฉพาะเงินได้ที่เกิดจากการขายอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น แม้จะเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) ก็ตาม แสดงให้เห็นได้ว่าการหักภาษี ณ ที่จ่ายตามมาตรา 50(5) ไม่ได้เป็นบทบัญญัติที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายกรณีการได้เงินได้พึงประเมินจากธุรกิจการค้า มาตราดังกล่าวจึงไม่ได้ครอบคลุมไปถึงการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีผู้มีเงินได้จากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายออนไลน์

ตามความในมาตรา 50(4) แห่งประมวลรัษฎากร ได้กำหนดผู้จ่ายเงินได้คือ รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น ที่ได้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5)-(8) ที่ไม่ใช่การจ่ายค่าซื้อพืชผลทางการเกษตรให้กับผู้รับเงินและนอกเหนือจากมาตรา 50(5) ว่าด้วยเรื่องการขายอสังหาริมทรัพย์ เฉพาะผู้ขายที่ได้แข่งขันหรือประกวดราคาเท่านั้น โดยรัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นๆมีหน้าที่ที่จะต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายทุกครั้งที่ได้จ่ายเงินได้ให้แก่ผู้ที่มีเงินได้พึงประเมิน[7]

กรณีดังกล่าวเป็นบทบัญญัติในการหักภาษี ณ ที่จ่ายเฉพาะเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5)-(8) ซึ่งได้จ่ายจากรัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น แม้เงินได้พึงประเมินตามมาตรานี้จะเป็นเงินได้ตามมาตรา 40(8) ซึ่งรวมไปถึงเงินได้ที่ได้จากธุรกิจการค้าก็ตาม กรณีแต่ต้องเป็นการจ่ายให้กับผู้ขายที่ได้ประกวดราคาหรือแข่งขันเท่านั้น ซึ่งไม่ได้เกี่ยวกับข้องกับการขายสินค้าออนไลน์แต่อย่างใด และมาตรา 50(4) เป็นกรณีการจ่ายเงินเป็นหน้าที่ของรัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น มิใช่การจ่ายเงินของผู้ซื้อหรือผู้จ่ายซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ดังจะเห็นได้ว่าหากผู้จ่ายเงินหรือผู้ซื้อสินค้าเป็นบุคคลธรรมดาที่ได้ซื้อสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายออนไลน์ที่ผู้ขายอยู่นอกราชอาณาจักรก็ไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายเพราะบทบัญญัตินี้มิได้กำหนดหน้าที่ให้ต้องหักภาษี เหตุผลข้างต้นจึงทำให้ทราบว่ามาตรา 50(4) จึงไม่ได้ครอบคลุมไปถึงการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีผู้มีเงินได้จากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายออนไลน์

เมื่อเปรียบกับกฎหมายประเทศอินเดียที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการขายสินค้าหรือให้บริการของผู้ที่อยู่นอกประเทศอินเดียแต่มีรายได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศ

---

[6]พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 มาตรา 50(5) “ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) เฉพาะที่จ่ายให้แก่ผู้รับซึ่งขายอสังหาริมทรัพย์...”

[7]พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 มาตรา 50(4) “นอกจากกรณีตาม (5) ในกรณีผู้จ่ายเงินตามมาตรานี้เป็นรัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5)(6)(7)หรือ(8) ... ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ 1 ของยอดเงินได้พึงประเมินแต่เฉพาะเงินได้ในการประกวดราคาหรือแข่งขันให้คำนวณหักตามอัตราภาษีเงินได้”

อินเดีย โดยวิธีการหักภาษี ณ ที่จ่ายหรือหักภาษีที่ต้นทาง TDS ตามความในมาตรา 195 แห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พ.ศ.2504 เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยการหักภาษีเงินได้โดยหักภาษีที่ต้นทาง TDS ของผู้ที่มีเงินได้และไม่ได้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร NRI (non-resident) ภายใต้มาตรา 195 นี้ไม่มีข้อจำกัดในการหักภาษี TDS ซึ่งผู้ซื้อเมื่อได้จ่ายเงินให้ผู้ขายที่ไม่ได้อยู่ในประเทศอินเดียแล้วเป็นหน้าที่ของผู้ให้บริการแพลตฟอร์มจะต้องหักภาษีเงินได้นี้ให้แก่ประเทศอินเดีย แต่หากรายจ่ายนั้นได้รับการยกเว้นให้ไม่ต้องหักภาษี ก็ไม่ต้องหักภาษี TDS ต่อผู้ขาย

แม้ว่าผู้ขายสินค้าจะเป็นผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอินเดียก็ตาม ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มควรหักภาษี ณ ที่จ่าย (TDS)ในอัตรา 1% ณ เวลาที่มีการเครดิตหรือชำระเงินให้แก่ผู้เข้าร่วมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์[8]

2. วิธีการเสียภาษีเพื่อความเสมอภาค (Equalization Levy)

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 53) พ.ศ.2564 ได้กำหนดในเรื่องการเก็บภาษีจากผู้ประกอบการต่างประเทศที่มีเงินได้พึงประเมินที่ได้จ่ายจากหรือในประเทศไทย โดยการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) จากสินค้าหรือบริการในประเทศไทย หรือภาษี E-Service โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1) มีเงินได้จากธุรกรรมการขายสินค้าและบริการของผู้บริโภค

2) มีการจ่ายเงินได้ให้กับบริษัทต่างประเทศที่ให้บริการแพลตฟอร์มสำหรับขายสินค้าหรือบริการ (E-Commerce)[9]

3) บริษัทต่างชาติไม่มีสถานประกอบกิจการถาวรในประเทศไทย

4) ผู้ขายสินค้าในแพลตฟอร์มจะจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ก็ได้ หากไม่จดบริษัทต่างชาติเจ้าของแพลตฟอร์มจะเป็นผู้จดทะเบียนให้แทนเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

5) มียอดการขายสินค้าสะสมเกินกว่า 1,800,000 บาทในปีภาษีที่เกิดเงินได้

6) อัตราการเสียภาษีร้อยละ 7 ของรายได้ของการขายสินค้าออนไลน์[10]

เมื่อพิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วพบว่า รูปแบบของธุรกรรมการซื้อขายหรือให้บริการที่ใช้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มมีลักษณะเดียวกับการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์ หากแต่ไม่มีการนำเอาหลักเกณฑ์หรือวิธีการดังกล่าวมาปรับใช้ หรือบัญญัติกฎหมายให้ครอบคลุมไปถึงการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายออนไลน์เลย

---

[8]Ravi Bharadwaj, **TAX IMPLICATIONS ON E-COMMERCE OPERATORS** [Online], Available URL: https://icmai.in/TaxationPortal/upload/DT/Article/90.pdf , (มิถุนายน,2).

[9]WICE logistics, **ภาษี E-Service อนาคตคนไทยต้องเสียภาษี E-Service เพื่อหรือไม่** [Online], Available URL: https://www.wice.co.th/2021/03/22/e-service-thailand-vat/ , (มิถุนายน,3).

[10] กรมสรรพากร, **คลายข้อสงสัยภาษี e-Service** [Online], Available URL: https://www.rd.go.th /fileadmin/user_upload/lorkhor/newsbanner/2021/09/QAs_e-Service.pdf , 2564 (พฤษภาคม,27).

ปัญหาประการที่สอง คือ ปัญหาไม่มีการกำหนดหน้าที่ในการหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่เจ้าของแพลตฟอร์ม

การหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามกฎหมายไทยนั้นก็ต่อเมื่อมีการจ่ายเงินได้ให้แก่ผู้รับเงิน ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้จ่ายเงินได้ที่ต้องหักภาษีจากเงินที่ต้องจ่ายให้ผู้รับเงินได้ และออกเอกสารรับรองการหักภาษีแล้ว เพื่อให้ผู้รับเงินไปเครดิตภาษีคืนหรือนำไปลดหย่อนได้ ซึ่งปัจจุบันได้มีกฎหมายที่ได้กำหนดหน้าที่ในการหักภาษีจากเงินได้แตกต่างกันออกไป

เงินได้จากการขายสินค้าของผู้ที่อยู่นอกประเทศไทยแต่ได้ขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์เป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 ที่ได้รับจากการประกอบธุรกิจหรืออื่นๆ ตามมาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร การหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากบุคคลที่มีเงินได้พึงประเมินมาตรา 40(8) ได้กำหนดหน้าที่ผู้จ่ายไว้ในมาตรา 50(4)(5) โดยมาตรา 50(5)ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้จ่ายเงินค่าอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายจากการซื้อเฉพาะในส่วนของอสังหาริมทรัพย์[11]

และในมาตรา 50(4) ให้เป็นหน้าที่ของผู้จ่ายเงินได้ คือ รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริการส่วนท้องถิ่นอื่น ที่ได้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5)-(8) เป็นผู้มีหน้าที่ในการหักภาษี ณ ที่จ่าย ในกรณีที่ผู้ขายสินค้าเป็นผู้ที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) แต่การที่รัฐจะหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการขายสินค้าตามมาตรานี้ได้ต้องเป็นการขายสินค้าให้รัฐที่ได้จากการประกวดราคาหรือแข่งขันกของผู้ขายเท่านั้น[12]

ดังจะเห็นได้ว่าเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) ที่จะถูกหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้จะต้องเป็นเงินได้ที่เกิดจากการขายอสังหาริมทรัพย์ และเป็นเงินได้ที่รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริการส่วนท้องถิ่นอื่นเป็นผู้จ่ายให้ผู้ขายที่ได้มีการประกวดราคาหรือแข่งขันกันเท่านั้น ซึ่งบทบัญญัติกฎหมายมาตรา 50 มิได้มีการระบุประเภทของเงินได้ที่เกิดจากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายออนไลน์ไว้เลย ทำให้ผู้จ่ายเงินได้หรือผู้ซื้อไม่มีหน้าที่ในการหักภาษี รวมถึงทำให้เจ้าของแพลตฟอร์มซื้อขายไม่ต้องมีหน้าที่ในการหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ขายที่อยู่นอกประเทศไทยที่ได้ขายสินค้าในแพลตฟอร์ม

---

[11] พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 มาตรา 50(5) “ให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือคณะบุคคลผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 หักภาษีเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามวิธีดังต่อไปนี้

(5) ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) เฉพาะที่จ่ายให้แก่ผู้รับซึ่งขายอสังหาริมทรัพย์...”

[12] พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 มาตรา 50(4) “ให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือคณะบุคคลผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 หักภาษีเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามวิธีดังต่อไปนี้

(4) นอกจากกรณีตาม (5) ในกรณีผู้จ่ายเงินตามมาตรานี้เป็นรัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5)(6)(7)หรือ(8) ... ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ 1 ของยอดเงินได้พึงประเมินแต่เฉพาะเงินได้ในการประกวดราคาหรือแข่งขันให้คำนวณหักตามอัตราภาษีเงินได้”

ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายประเทศอินเดีย การเก็บภาษีเงินได้โดยวิธีการหักภาษีที่ต้นทาง TDS ตามมาตรา 195 แห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พ.ศ.2504 เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยการหักภาษีเงินได้โดยหักภาษีที่ต้นทางของผู้ที่มีเงินได้และไม่ได้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร NRI (non-resident) ภายใต้มาตรา 195 นี้ไม่มีข้อจำกัดในการหักภาษี TDS ซึ่งผู้ซื้อเมื่อได้จ่ายเงินให้ผู้ขายที่ไม่ได้อยู่ในประเทศอินเดียแล้ว ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มจะต้องหักภาษีเงินได้นี้ให้แก่ประเทศอินเดียก่อนที่จะส่งเงินที่เหลือจากการหักภาษี ให้แก่ผู้ขายที่อยู่นอกประเทศอินเดีย[13]

ดังนั้นแล้วเพื่อให้ประเทศไทยสามารถจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ขายที่อยู่นอกประเทศไทยแต่มีเงินได้จากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมมากที่สุด ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ปัญหาความไม่ครอบคลุมของบทบัญญัติในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ขายที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยหรือไม่มีสถานประกอบกิจการถาวรในประเทศไทย แต่มีเงินได้จากขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าที่ให้บริการในประเทศไทย ประเทศไทยได้มีหลักเกณฑ์และวิธีการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายสินค้าหรือให้บริการของผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์ไว้อย่างชัดเจนในภาษี E-Service โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) ผู้ขายเป็นผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่หรือสถานประกอบกิจการถาวรในประเทศไทย

(2) ขายสินค้าหรือให้บริการผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ

(3) มีรายได้เกินกว่า 1,800,000 บาท ในรอบระยะเวลาบัญชี

(4) ไม่ว่าผู้ขายจะได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ในประเทศไทยหรือไม่

จะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาไม่ได้มีการบัญญัติให้รวมถึงการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไว้เลย ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์ในการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ที่มีเงินได้ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยแต่มีเงินได้ที่ได้จ่ายจากหรือในประเทศไทยจากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มโดยนำหลักเกณฑ์การเก็บภาษี E-Service มาปรับใช้ ดังนี้

“(1) ผู้ขายเป็นผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่หรือไม่มีสถานประกอบกิจการถาวรในประเทศไทย

(2) มีการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าออนไลน์

(3) มีรายได้สะสมจากการขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มเกินกว่า 150,000 บาทในปีภาษีที่เกิดเงินได้”

2. ปัญหาไม่มีการกำหนดหน้าที่ในการหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่เจ้าของแพลตฟอร์ม ตามมาตรา 50(1)-(6) เกี่ยวกับผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้พึงประเมินของผู้รับเงินไม่มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมถึงรายได้จากการขายสินค้าออนไลน์ของผู้ที่อยู่นอกประเทศไทยผ่านแพลตฟอร์มซื้อขาย และไม่มีการกำหนดหน้าที่ของแพลตฟอร์มในการเก็บภาษีไว้เลย

---

[13] Ravi Bharadwaj, **TAX IMPLICATIONS ON E-COMMERCE OPERATORS** [Online], Available URL: https://icmai.in/TaxationPortal/upload/DT/Article/90.pdf , (มิถุนายน,2).

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้มีการเพิ่มบทบัญญัติ มาตรา 50(7) “ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) เฉพาะในส่วนของเงินได้จากการประกอบกิจการของผู้เข้าร่วมอีคอมเมิร์ซซึ่งมิได้เป็นผู้ที่อยู่ในประเทศไทยให้คำนวณในอัตราร้อยละ ... ของเงินได้”

เอกสารอ้างอิง

วรนุช ถิระวัฒน์, “แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้สำหรับเศรษฐกิจดิจิทัล : กรณีศึกษาการทำธุรกิจผ่านแพลตฟอร์มต่างประเทศที่มิได้ประกอบกิจการใน ประเทศไทย” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563), หน้า 17.

กรมสรรพากร, **คลายข้อสงสัยภาษี e-Service** [Online], Available URL: https://www.rd.go.th /fileadmin/user_upload/lorkhor/newsbanner/2021/09/QAs_e-Service.pdf , 2564 (พฤษภาคม,27).

อธิภัทร มุทิตาเจริญ, **ภาษี E-service : ก้าวแรกของการเก็บภาษีจาก Digital Economy** [Online], Available URL: https://www.the101.world/e-service-tax-and-digital-economy/ , 2020 (มีนาคม,1).

Ravi Bharadwaj, **TAX IMPLICATIONS ON E-COMMERCE OPERATORS** [Online], Available URL: https://icmai.in/TaxationPortal/upload/DT/Article/90.pdf , (มิถุนายน,2).

WICE logistics, **ภาษี E-Service อนาคตคนไทยต้องเสียภาษี E-Service เพื่อหรือไม่** [Online], Available URL: https://www.wice.co.th/2021/03/22/e-service-thailand-vat/,(มิถุนายน,3).

พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 มาตรา 50(4)(5)